

KATRINA

KAMMARMUSIK

ÅLAND 1-6 AUGUSTI 2011

KONSTNÄRLIG LEDARE: TIILA KANGAS

KATRINA KAMMARMUSIK

ÅLAND 1-6 AUGUSTI 2011

Kära kammarmusikvänner,

Efter att ha skrivit välkomstorden till programboken ett antal gånger under ett antal år börjar jag oundvikligen undra om jag längre har något att tillägga – förutom, naturligtvis, att önska er alla lika hjärtligt välkomna som alla tidigare år. Detsamma gäller också för själva festivalprogrammet – har jag lyckats med att skapa en helhet med nytt och gammalt och göra det till en tilltalande blandning – än en gång?

Det enda sättet att få ett svar på den senare frågan – för mina ord är sist och slutligen inte lika viktiga – är att gå och lyssna på konserterna och att uppleva musiken och festivalstämningen. För genomläsning av programmet ger ändå bara en idé om det som under veckan blir Katrina Kammarmusik 2011. Musiken skapas i nuet, och möjligheten att delta i detta nu är det finaste, enligt min åsikt, som jag som konstnärlig ledare tillsammans med den övriga organisationen kan bjuda på.

Årets festivaltema är "Brev och resor till havs". Katrina tar också aktivt del i ett Åbo2011-kulturhuvudstadsprojekt som kallas "Klingande brev" och som består av konserter längs den gamla Postvägen mellan Stockholm och Åbo. Så även på Åland. Vi börjar kammarmusikveckan i Eckerö Post- och tullhus med mellanstopp i Hammarland, Saltvik och Vårdö. Vi fortsätter via Kumlinge och Lappo mot Åbo. Flera av konsertprogrammen har också anknytningar till brevens och postens värld.

Klingande brevprojektet har beställt tre nya verk av tre högtintressanta nordiska tonsättare; Britta Byström, Sebastian Fagerlund och Ella Grüssner Cromwell-Morgan. Alla dessa nykomponerade verk hörs också på Åland, Ellas stycke "Klingande brev" dessutom i uruppförande. Bara för att nämna en handfull av veckans pärlor...

Tiila Kangas, konstnärlig ledare

OMSLAG

Henrika Lax: Vindfläkt 2005, olja på duk, 100 x 100 cm

BILJETTER

Biljetter kan köpas på förhand i Andelsbanken, Köpmansgatan 2 från måndagar till fredagar mellan klockan 9.30 och 16.15 från och med den 11 juli.

Biljetter kan också förköpas under festivalveckan 1-6.8 hos Kulturföreningen Katrina mellan kl. 10.00 och 12.00. Biljettreservasjon kan göras på info@katrina.ax.

Förköp av biljetter till Ulvens Döttrars konsert "Klingande brev II" 3.8 görs i Hotell Arkipelag under tiden 2-24.7. Därefter kan biljetter köpas i Alandica. Biljetter kan också bokas på nätet www.alandica.ax.

Biljettpriset anges i programmet. Det lägre priset avser medlemmar i Kulturföreningen Katrina, innehavare av Nyankortet samt studerande under 26 år. Fri entré för alla under 18 år till alla konserter. Reserverade biljetter måste lösas ut senast 15 minuter före konserten.

KONSERTPASS

Ett konsertpass kostar 90 euro och gäller samtliga konserter, dock inte till Kvarnbo gästhem 4.8.2011 kl. 18.00.

FRI ENTRÉ FÖR UNGA

För alla under 18 år är det fri entré till samtliga konserter förutsatt att det finns lediga platser.

TRANSPORT

Transport till konserterna utanför Mariehamn ordnas med Röde Orms miljöbuss Torgunn vid behov. Kontakta Kulturföreningen Katrina för närmare information.

FOTOGRAFERING

Fotografering, ljud- eller bildupptagning är inte tillåtet under konserterna utan särskild överenskommelse med arrangörerna.

KONTAKT & INFORMATION

Kulturföreningen Katrina, N.
Esplanadgatan 5, AX-22100 Mariehamn, Åland

Tel. +358 18 12177, info@katrina.ax

www.katrina.ax

VI TACKAR

Vi tackar våra sponsorer, bidragsgivare och samarbetspartners Air Åland, Andelsbanken för Åland, Bergmans fisk, Chips Ab, Eckerölinjen, Eugène, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse, Föreningen Konstsamfundet, Kantarellen, Kulturfonden för Sverige och Finland, Letterstedska föreningen, Madetojastiftelsen, Mariehamns stad, Nordens Institut på Åland, Stiftelsen Emelie och Rudolf Gesellius fond, Svenska litteratursällskapet, Svenska kulturfonden, Tältfixarna, William Thuring's Stiftelse, Viking Line, Åbo 2011 kulturhuvudstad, ÅCA, Ålands kulturstiftelse, Ålands landskapsregering och Ålands Trädgårdshall.

MÅNDAG 1.8.2011

18.00 Eckerö Post- och tullhus (fri entré, caféet öppet)

Peter Winqvist, välkomstord

Posthornsignaler ur Karl den XII:s samling

Mia Kasper, horn

19.00 Eckerö Post- och tullhus (20/15* €)

David Lampel: Appels (2011)

(på uppdrag av projektet Klingande brev)

Mia Kasper, horn

Alessandro Piccinini:

Toccata XIII

Partite variate sopra la Romanesca

Solmund Nystabakk, teorb

Bernhard Krol: Laudatio für Horn Solo

Mia Kasper, horn

Giovanni Girolamo Kapsberger:

Toccata I

Toccata Arpeggiata

Toccata VIII

Kapsberger

Solmund Nystabakk, teorb

21.00 Sta Catharina kyrka, Hammarland

(15/10* €)

John Dowland: The Most High and Mightie

Christianus, The Fourth King of Denmarke,

His Galliard Sir John Smith, His Almaine

Solmund Nystabakk, luta

Johann Schop: Lachrimae Pavaen

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Solmund Nystabakk, luta

Moritz Landgraf von Hessen: Pavane

Solmund Nystabakk, luta

J.S. Bach: Svit för viola d'amore d-moll
(transkr. av Elaine Fine) (ursprungligt Svit för
luta BWV 995 och Svit för cello BWV 1011)

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, viola d'amore

Laurencini da Roma: Fantasia

Solmund Nystabakk, luta

Stefan Hauer: Fantasia

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Giovanni Antonio Pandolfi Mealli:

Sonat op. 3 nr 4, "La Castella"

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch

Solmund Nystabakk, teorb

TISDAG 2.8.2011

10.00 Café & Vin Bagarstugan (fri entré)

Frukostkvart

15.00 Alandicas foajé (fri entré)

Öppen repetition med tonsättaren

Sebastian Fagerlund

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn

(15/10* €)

Öppningskonsert, *Klingande brev I*

W.A. Mozart: Fantasie d-moll, KV 397

Alban Berg: Sonat för piano, op. I

Ieva Jokubaviciute, piano

Sebastian Fagerlund: Stråktrio "Oceano"

(2011) (på uppdrag av projektet Klingande
brev)

Laura Kokko, violin

Tiila Kangas, altviolin

Markus Hohti, cello

- Paus -

Peteris Vasks: Bass Trip

Otto Tolonen, kontrabas

Darius Milhaud: Stråkkvartett nr 1 (1912)
Kamuskvartetten (Terhi Paldanius och Jukka Untamala, violin, Jussi Tuhkanen, altviolin, Petja Kainulainen, cello)

ONSDAG 3.8.2011

10.00 Café & Vin Bagarstugan (fri entré)
 Frukostkvart

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn
 (10/5* €)

Lunchkonsert

Mozarts pianomusik (och brev)

W.A. Mozart:

Rondo a-moll KV 511

Minuet KV 355

Gigue KV 574

Adagio h-moll KV 540

Sonat för piano och violin C-dur KV 303

Ieva Jokubaviciute, piano

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Lillemor Grüssner, recitation

15.00 Alandicas auditorium (fri entré)

Öppen repetition med tonsättaren

Ella Grüssner Cromwell-Morgan

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn
 (20/15* €)

Mariehamn 150 år

Johannes Brahms:

Pianokvartett A-dur, op. 26 (1861)

Ieva Jokubaviciute, piano

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Tiila Kangas, altviolin

Markus Hohti, cello

Barbro Sundback, inledning

22.00 Alandicas auditorium (20/15* €)

Klingande brev II

Ella Grüssner-Cromwell-Morgan:

Klingande brev

(på uppdrag av projektet Klingande brev)

Ulvens döttrar (Isabella Sarling, Johanna Grüssner och Ella Grüssner Cromwell-Morgan)

Jukka Untamala, violin

Laura Kokko, violin

Jussi Tuhkanen, altviolin

Tiila Kangas, altviolin

Kristoffer Gottberg, slagverk

Markus Helander, slagverk

* Det lägre priset avser medlemmar i Kulturföreningen Katrina, innehavare av Nyankortet samt studerande under 26 år. Fri entré för alla under 18 år till alla konserter.

TORSDAG 4.8.2011

10.00 Café & Vin Bagarstugan (fri entré)
Frukostkvart

12.00 Museifartyget Pommern (15/10* €)
Lunchkonsert, "Crusells och Acerbis resor"
Giuseppe Acerbi: Satser ur Klarinettkvartett op. 3 B-dur, "Runa Finoise"
Bernhard Henrik Crusell:
Klarinettkvartett op. 7 D-dur
Christoffer Sundqvist, klarinett
Laura Kokko, violin
Tiila Kangas, altviolin
Markus Hohti, cello
Fabian Dahlström, inledning

18.00 Kvarnbo Gästhem
(12 € inkl. servering)
Om Janáčeks och Beethovens brev
Prat med matbit före konserten
Barbro Sundback, inledning
Lillemor Grüssner, recitation

19.00 Sta Maria kyrka, Saltvik (20/15* €)
Leoš Janáček:
Stråkkvartett nr 2, "Intima brev"
Kamuskvartetten
Britta Byström: Strövtåg i hembygden,
för 6 stråkinstrument
Kamuskvartetten
Tiila Kangas, altviolin
Otto Tolonen, kontrabas
- Paus -
Ludwig van Beethoven:
Stråkkvartett op. 59 nr 3
Kamuskvartetten

22.00 St Görans kyrka, Mariehamn
(15/10* €)
Franz Liszt 200 år
Franz Liszt: Pianosonat h-moll
Naoko Ichihashi, piano
Valentin Silvestrov:
Post Scriptum – Sonat för violin och piano
Laura Kokko, violin
Naoko Ichihashi, piano

FREDAG 5.8.2011

10.00 Café & Vin Bagarstugan (fri entré)
Frukostkvart

15.00 St Görans kyrka, Mariehamn
(fri entré)
Öppen repetition med tonsättaren
Britta Byström

16.00 Hembygdsgården Erkas, Vårdö
(20/15* €)
Peteris Vasks: Bass Trip
Otto Tolonen, kontrabas
Solostycken för viola d'amore ur samlingen
Bohemicus (sent 1700-tal)
Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, viola d'amore
- Paus -
Darius Milhaud: Stråkkvartett nr. 1 (1912)
Kamuskvartetten

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn
(20/15* €)
Klingande brev III
Erik Bergman: Mana
Sebastian Fagerlund: Sonat för klarinett
och piano (2011)
Pehr Henrik Nordgren: Kvartett för klari-
nett, violin, cello och piano op. 121 (2003)
- Paus -
Einojuhani Rautavaara:
Ugrisk dialog för violin och cello
Britta Byström: "Brev i april" för klarinett,
violin, cello och piano (2011) (på uppdrag
av projektet Klingande brev)
Christoffer Sundqvist, klarinett
Jan Söderblom, violin
Markus Hohti, cello
Naoko Ichihashi, piano

LÖRDAG 6.8.2011

16.00 St Olofs kyrka, Jomala (20/15* €)
Avslutningskonsert
J.S. Bach: Komm, Jesu, komm
Sven-Erik Bäck: Natten är framskriden
Sven-David Sandström: Es ist genug
Sven-Erik Bäck: Herr, zu wem sollen
wir gehen?
J.S. Bach: Jesu meine Freude
Fredrik Malmberg, dirigent
Eric Ericsons Kammarkör

Seglats med galeasen Albanus mot Åbo

14.00 Sta Anna kyrka, Kumlinge (15/10* €)
Einojuhani Rautavaara:
Ugrisk dialog för violin och cello
Jan Söderblom, violin
Markus Hohti, cello
Sebastian Fagerlund:
Stråkkvartett "Oceano" (2011)
(på uppdrag av projektet Klingande brev)
Laura Kokko, violin
Tiila Kangas, altviolin
Markus Hohti, cello

Bernhard Henrik Crusell:
Klarinettkvartett op. 7 D-dur
Christoffer Sundqvist, klarinett
Laura Kokko, violin
Tiila Kangas, altviolin
Markus Hohti, cello

18.00 Skärgårdsmuseet, Lappo (15/10* €)
Einojuhani Rautavaara:
Ugrisk dialog för violin och cello
Jan Söderblom, violin
Markus Hohti, cello
Ella Grüssner-Cromwell-Morgan:
Klingande brev
(på uppdrag av projektet Klingande brev)
Ulvens döttrar
Jukka Untamala, violin
Laura Kokko, violin
Jussi Tuhkanen, altviolin
Tiila Kangas, altviolin
Leoš Janáček:
Stråkkvartett nr 2, "Intima brev"
Kamuskvartetten

**Alandica kultur
& kongress**
Strandgatan 29
Mariehamn

Skärgårdsmuseet
Lappo
Brändö

**Bagarstugan
Café & Vin**
Ekonomiegatan 2
Mariehamn

St Görans kyrka
Ö. Esplanadgatan 6
Mariehamn

**Eckerö Post-
och tullhus**
Eckerö

St Olofs kyrka
Prästgårdenby
Jomala

**Hembygdsgården
Erkas**
Värdö

Sta Anna kyrka
Kumlinge

**Kvarnbo
gästhem**
Kyrkvägen 48
Kvarnbo
Saltvik

**Sta Catharina
kyrka**
Prästgårdsgatan 41
Hammarland

**Museifartyget
Pommern**
Västra hamnen
Mariehamn

Sta Maria kyrka
Kyrkvägen 42
Kvarnbo
Saltvik

MÅNDAG 1.8.2011

19.00 Eckerö Post- och tullhus

David Lampel (1959-)

Appels (2011)

Mia Kasper, horn

Alessandro Piccinini (1566-1638)

Tocatta XIII

Partite variate sopra la Romanesca

Solmund Nystabakk, teorb

Bernhard Krol (1920-)

Laudatio für Horn Solo

Mia Kasper, horn

Giovanni Girolamo Kapsberger

(ca 1580-1651)

Tocatta I

Tocatta Arpeggiata

Tocatta VIII

Kapsberger

Solmund Nystabakk, teorb

Konserten slutar ca kl. 20.00.

„Appel” är det franska ordet för ”Kall” i dess vokala mening. Verket är tillägnat den svenske

hornisten Sören Hermansson. Titeln anspelar på de korta motiv som under styckets gång upprepas på olika tonhöjder utan att ändra karaktär, en sorts ”rop som aldrig får några svar”. Hornet växlar mellan sitt moderna spelsätt med ventiler och dess ursprungliga spelsätt där musikern ”hittar” tonerna bara genom lufttryck och läppar utan ventiler som uppfanns först på 1800-talet.

Det är inte mycket man med säkerhet kan säga om **Johann Hieronymus Kapsbergers** tidiga liv, annat än att han verkar ha varit son till en överste i det österrikiska hovets tjänst posterad i Venedig. Född således på italiensk mark och under hela sitt liv verksam i Italien är det knappast förvånande att han själv konsekvent tycks ha föredragit den italienska formen av sitt namn, **Giovanni Girolamo Kapsberger**. Han är idag framför allt känd som en av det tidiga 1600-talets största virtuoser på det nya modeinstrumentet teorb (och den italienska varianten chitarrone) men som tonsättare var han verksam inom tidens alla musikgenrer. Han komponerade flera operor och oratorier, en mängd madrigaler och villanelle samt en ansenlig samling kompositioner och intabulationer för luta, gitarr och chitarrone. Stilistiskt representerar han den spännande brytningsperioden mellan renässans och barock, då de stora polyfona

strukturena fick ge vika för harmoniska experiment, oväntade effekter och manieristiska känslouttryck. Den här nya estetiken kommer tydligt fram exempelvis i hans många impulsiva toccator:

Mellan åren 1945 och 1967 var **Bernhard Krol** hornist och spelade med framstående orkestrar som Berliner Filharmonikerna och Stuttgarts radiosymfoniorkester. Krol studerade hos Schönbergs elev Josef Rufer i Wien. Krol använder sig av ett tonalt system och blickar tillbaka på kompositörer som Reger och Hindemith. Hans musik karaktäriseras av uppfriskande musikaliskt hantverk, markerade rytmer och som han själv säger: "en himmelsk gåva av skönhet i välljudandet". Han har komponerat en rad verk för soloinstrument och orkester.

Laudatio inleder med ett motiv som presenterar en andlig frågeställning. Det som följer är en resa eller ett sökande efter en förklaring. Frågan återkommer flera gånger. Ofta som en följd efter ett närmast schizofrent känslösamt utbrott av musikaliska händelser. En bön upprepas två gånger och en autentisk kadens leder lyssnaren fram till det slutliga svaret. Detta stycke återfinns ofta som ett obligatoriskt nummer i samband med tävlingar för hornister.

En något äldre kollega till Kapsberger var **Alessandro Piccinini**, som också gjorde sig välkänd för sin kapacitet på teorben. Han verkar dessutom ha varit aktiv som utvecklare av nya instrument och kan enligt vissa uppgifter ha varit den första som konstruerade en s.k. ärkeluta med förlängd hals. Piccininis musikerkarriär förlöpte enligt tidens sedvänjor i tjänst hos olika furstar och legater. Några år i slutet av 1500-talet spenderade han vid det musikaliskt profilerade hovet i Ferrara, varefter han under två decennier tjänstgjorde hos påvens utsände i Bologna och Ferrara, kardinal Pietro Aldobrandini. Piccininis bevarade musik finns samlad i två publikationer med musik för luta eller chitarrone, av vilka en utgavs postumt ett år efter hans död. I likhet med Kapsberger var Piccinini delaktig i utformandet av den nya instrumentala estetiken som vi idag talar om som den tidiga romantiken. Liksom de flesta kolleger, fortsatte Piccinini emellertid också att upprätthålla tidigare musikformer, exempelvis de ur improvisatoriska traditioner framväxta kompositionerna över olika vanliga harmoniska mönster, såsom la Romanesca.

MÅNDAG 1.8.2011

21.00 Sta Catharina kyrka, Hammarland

John Dowland (1563-1626)

The Most High and Mightie Christianus,
The Fourth King of Denmarke, His Galliard
Sir John Smith, His Almaine

Solmund Nystabakk, luta

Johann Schop (sent 1600-tal)

Lachrimae Pavaen

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Solmund Nystabakk, luta

Moritz Landgraf von Hessen (1572-1627)

Pavane

Solmund Nystabakk, luta

J.S. Bach (1685-1750)

Svit d-moll för viola d'amore
(urspr: Svit för luta BWV 995 och svit för
solocello BWV 1011)
(transkr. Elaine Fine)

Prelude

Allemande

Courante

Sarabande

Gavotte I

Gavotte II en Rondeau

Gigue

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, viola d'amore

Laurencini da Roma (senare 1500-tal)

Fantasia

Solmund Nystabakk, luta

Stefan Hauer (senare 1600-tal)

Fantasia

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Giovanni Antonio Pandolfi Mealli

(c.1630-c.1670)

Sonat op. 3 nr 4 "La Castella"

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Solmund Nystabakk, teorb

Konserten slutar ca kl. 22.10.

Lutans stora guldålder sträcker sig genom 1500-talet och en god bit in på följande sekel. Det ursprungligen arabiska instrumentet antog europeisk gestalt under senare medeltid, fick band på halsen och efterhand allt flera strängpar. Det är helt naturligt att Italien, renässansens stora smältdegel fungerade som ett centrum också för lutmusiken under 1500-talet. Inom den här kontexten verkade också den sparsamt dokumenterade **Laurencini da Roma**, som under en period på 1570-talet var lutenist vid hovet i Ferrara.

Mot slutet av 1500-talet trädde det engelska kulturlivet tydligare fram i ramplyuset i och med den elisabetanska guldåldern. **John Dowland** framstod för många som sin tids mest framstående lutenist och han reste flitigt i Europa, inklusive Italien, där han rönt stora framgångar med sitt spel. Också inom det engelska kungahovet uppskattades hans musik. Ändå lyckades han inte nå en fast position som han så hett eftertraktat. Istället tog han anställning vid Kristian IV:s hov i Danmark. Galliarden som tillägnats Dowlands arbetsgivare är en av hans mest kända och är ett av många lutstycken försedda med en särskild mecenats eller välgörarens namn.

Samtida med Dowland, men i en helt annorlunda samhällelig position var greve **Moritz av Hessen**. Han representerar den sena renässansens adelsideal, musikaliskt bildad och intresserad, kapabel både på in-

strument och med tonsättarpenna. Moritz komponerade i många av tidens centrala genrer, mestadels i en rätt så konservativ stil. Viktigare för den allmänna musikhistoriska utvecklingen var kanske Moritz avgörande ekonomiska stöd för den unge Heinrich Schütz, vars första studieresa till Venedig greven bekostade.

Sviten i g-moll (d-moll för viola d'amore) började sitt liv som den femte av **Johann Sebastian Bachs** sex sviter för solocello och skrevs om för luta någon gång mellan 1727 och 1731. Det kända preludiet går i en avmätt toccatastil med fritt flödande rytmik och står som en av de centrala satserna i sviten tillsammans med den efterföljande allemanden. Sarabandens tema är bland det mest gåtfullt fångslande som Bach har skrivit. Gavotterna och gigueen rör sig sin danskaraktär till trots fortfarande i den avmätta atmosfär som Bach introducerat i preludiet.

Under 1600-talet blev det i allt högre grad violinen som framstod som virtuosinstrumentet nummer ett och de skickligaste violinisterna var hett eftertraktade bland de europeiska hoven. Bland dessa fanns **Johann Schop** d.ä. och **Stefan Hauer**. Johann Schop, som under sin karriär innehade prominenta poster vid flera nordtyska hov samt i Danmark. Schop har, som många av hans samtida, tagit sig an ett av de mest kända musikstyckena, Dowlands Lachrymae pavan ("Flow my teares") och gjort en diminuerad (utsmyckad) variant för violin.

En annan av dessa violinvirtuoser var **Giovanni Antonio Pandolfi Mealli**, som under en tid arbetade vid hertig Ferdinands hov i Innsbruck. Där publicerade han år 1660 två samlingar sonater "per chiesa e camera" op. 3 och 4, som ger prov på en rapsodisk musikstil med ansenliga krav på violinisten. Utöver dessa två samlingar känner vi bara till en ytterligare utgåva av hans musik. Opus 1 och 2 är spårlost försvunna.

B § B

JURISTBYRÅ BJÖRKQVIST & BJÖRKQVIST AB

Torgg. 10, Mariehamn
Tel. 24 140, fax 24 149

[www.aland.com/se/
bjorkqvist&bjorkqvist](http://www.aland.com/se/bjorkqvist&bjorkqvist)

Kultur på möjligheternas arena

Alandica är en inspirerande anläggning med många möjligheter. Här finns salar för alla typer av evenemang, både stora och små.

Den ljusa inglasade foajén kan användas till konserter, mässor, mottagningar, prisutdelningar och olika festarrangemang.

Loger, greenroom och övningslokaler finns på samma våningsplan med egen ingång och med goda förbindelser till både scenen i stora salen och till den mindre salen.

Välkommen till Åland.

Tel: +358 18 24 570, Fax: +358 18 24 384
Strandgatan 33 AX-22100 Mariehamn Åland Finland
info@alandica.ax www.alandica.ax

TISDAG 2.8.2011

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Öppningskonsert: Klingande brev I

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Fantasie d-moll, KV 397

Alban Berg (1885-1935)

Sonat för piano, op. 1 (1908)

leva Jokubaviciute, piano

Sebastian Fagerlund (1972-)

Stråkktrio "Oceano" (2011)

I. Sonore – Ritmico

II. Agitato

(På uppdrag av projektet Klingande brev)

Laura Kokko, violin

Tiila Kangas, altviolin

Markus Hohti, cello

Paus

Peteris Vasks (1946-)

Bass Trip (2003)

Otto Tolonen, kontrabas

Darius Milhaud (1892-1974)

Stråkkvartett nr 1 op. 5 (1912)

I. Rhythmique

II. Intime, contenu

III. Grave, soutenu

IV. Vif, très rythmé

Kamuskvartetten (Terhi Paldanius, violin,

Jukka Untamala, violin, Jussi Tuhkanen,

altviolin, Petja Kainulainen, cello)

Konserten bandas av Ålands radio.

Konserten slutar ca kl. 20.15.

Fantasins ursprung som kompositionsform står att finna i improvisation: den mer eller mindre oplanerade leken vid klaveret som hade varit fashionabelt ända sedan 1500-talet och som under Mozarts tid fortsättningsvis var det i högsta grad. Karaktäristiskt för dessa verk i nedtecknad, "komponerad" form är den ofta rätt så nyckfulla idérikedom som ett musikaliskt lekfullt temperament gärna producerar.

Så också **Wolfgang Amadeus Mozarts** d-mollfantasi K 397. När stycket börjar kan

man eventuellt känna en viss tvekan: kan detta vara Mozart? Orsaken är molltonaliteten som Mozart sällan tydde sig till. Av 41 symfonier och 18 pianosonater går bara två av vardera i moll. Senast när fantasin mot slutet går över i dur kommer dock igenkännandets leende. Jo, visst är det Mozart.

Den finlandssvenske tonsättaren **Sebastian Fagerlunds** bidrag till konsertserien Klingande brev är det tvåsatsiga verket Oceano för stråkktrio. Namnet hänvisar enligt tonsättaren till vatten och hav både i

konkret och abstrakt mening. Ett element som rymmer de mest varierande ting och vars yta är i ständig förändring men som i grunden ändå förblir oförändrat.

Första satsen leder lyssnaren in i ett lugnt vaggande musikaliskt skeende som gradvis börjar utvecklas. Den andra satsen är mera aggressiv till sin karaktär men innehåller också ett rytmiskt mera lekfullt element. Verkets dramaturgiska båge för slutligen tillbaka till inledningens lugn.

När **Alban Berg** blev elev till Arnold Schönberg år 1904 hade han ingen formell musikalisk skolning bakom sig. Däremot hade han redan komponerat en hel del, men Schönberg klagade på att Berg var totalt oförmögen att röra sig utanför den senromantiska liedens form och gestik. Läraren gav honom därför i uppdrag att metodiskt utforska olika genrer och deras särskilda villkor, vilket under de kommande sju åren grundligt skulle förändra Bergs skapande.

Under den här perioden skisserade han bland mycket annat fem pianosonater, vilka alla stilistiskt pekar fram mot Bergs opus 1, den pianosonat som färdigställdes år 1908. Här rör sig Berg, i likhet med sin lärare, på den traditionella tonalitetens yttersta gränser. Dock med den lyrisk-melodiska grundton som han skulle hålla fast vid även när han tillsammans med sina kolleger i Schönbergs fotspår tog språnget ut i atonalitetens okända vatten.

Darius Milhaud växte upp i södra Frankrike, där han fick en inspirerande och upp-

muntrande musikalisk fostran, men kanske inte helt i takt med de senaste musikaliska trenderna. Det var först när han år 1909 kom till Paris för att under de följande sex åren studera vid konservatoriet, som han på allvar blev bekant med Faurés, Saties och Ravels verk och så småningom också den unge rabulisten Stravinskis uppseendeväckande baletter.

Första stråkkvartetten op. 5 är ett verk präglad av dessa omständigheter. Klangerna från Aix-en-Provence blandas med nya intryck från den stora metropolen. Idiomet passar väl in i tidsandan, en distanserande hållning gentemot den traditionella romantiska tonaliteten till förmån för en mera koloristiskt modal grund.

Många har säkerligen i gott minne den närkontakt med **Peteris Vasks** musik som Katrina bjöd på sommaren 2009. Denne lettiske tonsättare, som först några år före järnridåns fall började nå en bredare publik i väst, har efterhand kommit att betraktas som en av de främsta nulevande tonsättarna.

Vasks har naturligtvis en gedigen kompositionsutbildning i bakfickan men han är också skolad som violinist och som kontrabasist. Det var därför ett naturligt val av organisatörerna för ARD-tävlingen 2003 att av honom beställa ett tävlingsverk för kontrabas solo. Vasks har i Bass Trip förverkligat ett virtuost men melodiskt och fantasirikt soloverk som låter musikern utforska många slags klanger både i och utanför sitt instrument.

ONSDAG 3.8.2011

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Rondo a-moll K 511

Menuett D-dur K 355

Gigue G-dur K 574

Adagio h-moll K 540

Sonat för piano och violin C-dur K 303

I. Adagio – Molto allegro

II. Tempo di menuetto

*leva Jokubaviciute, piano**Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin**Lillemor Grüssner, recitation*

Konserten bandas av Ålands radio

Konserten slutar ca kl. 13.00.

.....

När gemene man tänker på **Wolfgang Amadeus Mozarts** klaververk är det säkerligen i första hand de stora flersatsiga verken – sonaterna och konserterna – som dyker upp i tankarna. Det är lätt hänt, men också ett stort misstag, att man ignorerar de "smärre" kompositionerna: ensatsiga verk som trots sina oansenliga namn kan rymma nog så betydande doser av Mozarts snille.

Detta kan med största önskvärda tydlighet illustreras genom Gigue i G-dur, ett verk som tar slut nästan innan det börjat, men som under sin korta duration bjuder på läcker kontrapunkt av det slag som Mozart i allt högre grad började ägna sig åt under 1780-talet. Samma kunde sägas om de övriga soloverken för piano i dagens konsert, vilka alla torde ha komponerats under åren 1786-89. Betydligt mera omfattande till formatet är dock exempelvis Rondot i a-moll, som, liksom Menuetten, också bjuder på finkänsligt utmejslad kromatik. Också Adagio i h-moll är mera omfattande än rubriken skulle antyda. Här ambulerar Mozart något rastlöst mellan en vemodig molltonalitet och en försiktig durstämning där han verkar känna sig mera hemmastadd.

Sonaten för violin och piano K 303 är av något äldre datum. År 1778 hade Mozart gett upp sin otillfredsställande position som hovmusiker hos ärkebiskopen av Salzburg för att söka sin lycka annorstädes. En anhalt var Mannheim, vida berömd för sin framstående orkester. Under sin tid i staden skrev Mozart en uppsättning sonater för violin och klaver, med en valbar cellostämma. Mannheim visade sig emellertid inte erbjuda någon bestående framgång för Mozart, som tillsammans med sin moder reste vidare till Paris.

Inte heller den staden innebar någon möjlighet för Mozart att slå sig ner, men under sin vistelse där lät han dock publicera de sex sonaterna som opus 1.

ONSDAG 3.8.2011

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Johannes Brahms (1833-1897)

Pianokvartett A-dur, op. 26 (1861)

I. Allegro non troppo

II. Poco adagio

III. Scherzo: Poco allegro – Trio

IV. Finale: Allegro

*leva Jokubaviciute, piano**Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin**Tiila Kangas, altviolin**Markus Hofti, cello**Barbro Sundback, inledning*

Konserten slutar ca kl. 20.15.

Den unge **Johannes Brahms** första kontakt med Robert Schumanns musik hade inte gjort något djupare intryck. År 1853 uppmanades han dock av violinisten Joseph Joachim att bekanta sig närmare med Schumanns musik, med helt annorlunda resultat. Den äldre tonsättarens musik gjorde nu ett sådant intryck på Brahms att han raskt begav sig till Düsseldorf för att introducera sig för Robert och Clara Schumann. Brahms presenterade en rad av sina tidiga alster och imponerade i sin tur djupt på Robert Schumann, som snart lovprisade den unge tonsättaren som den tyska musikens framtidshopp och räddning.

Endast tre år senare var Schumann död och Brahms behandlade under de kommande åren förlusten av sin mentor i en rad verk. Det här sammanföll med ett avgörande avancemang i hans komponerande som resulterat i vad som ofta betraktas som hans första verkliga storhetstid.

De två pianokvartetterna op. 25 och 26 är bägge produkter av den här tiden och bägge är både monumentala till sina proportioner och nydanande till sitt innehåll. Brahms var på väg att inta sin position som ledande figur i den ena av de två skolbildningarna inom tysk senromantik.

ONSDAG 3.8.2011

22.00 Alandicas auditorium, Mariehamn

Klingande brev II

Ella Grüssner Cromwell-Morgan (1977-)

Klingande brev (2011)

(på uppdrag av projektet Klingande brev)

*Ulvens döttrar (Isabella Sarling, Johanna Grüssner och Ella Grüssner Cromwell-**Morgan, sång och slagverk)**Jukka Untamala, violin**Laura Kokko, violin**Jussi Tuhkanen, altviolin**Tiila Kangas, altviolin**Kristoffer Gottberg, slagverk**Markus Helander, slagverk*

Konserten bandas av Ålands radio

Konserten slutar ca kl. 23.15.

Tonsättaren **Ella Grüssner Cromwell-Morgan** beskriver sitt verk Klingande brev med följande ord:

"Jag tycker om när klanger växer in i varandra och ligger så tätt att det ibland kan vara svårt att urskilja om det är en eller flera toner som spelas. Därför har jag valt att inte ha med en cello i kompositionen, även om jag annars älskar den mustiga klangen i instrumentet. Orsaken till att jag plockade med röster i mitt verk är dels för att jag tycker att röster och stråkar backar upp och fyller i varandra på ett skönt sätt och dels för att kunna inspireras av en text.

Poeten Carina Karlssons material har alltid inspirerat mig. Jag hittar ofta musik i hennes texter och därför föll valet naturligt att låta henne skriva texten till Klingande brev.

I mitt skrivande inspireras jag både av medeltidsmusik med tunga borduner och med upprepningar som skapar en suggestiv och meditativ känsla i musiken och av nordisk folkmusik med rena, klingande melodier och en och annan kulning. Även rockmusikens rytmiska tunggung inspirerar mig.

Verket är uppbyggt som en helhet utan egentliga satser. Däremot ändras klangbild och rytmen under verkets gång för att följa innehållet och känslan i texten. Verket har ett musikaliskt tema som dyker upp i verkets alla stämningsfaser."

TORS DAG 4.8.2011

12.00 Museifartyget Pommern, Mariehamn

Giuseppe Acerbi (1773-1846)

Satser ur klarinettkvartett nr 3 B-dur

Bernhard Henrik Crusell (1775-1838)

Klarinettkvartett D-dur op. 7

I. Allegro non tanto

II. Un poco largo

III. Menuetto: Allegro

IV. Finale: Allegro

*Christoffer Sundqvist, klarinett**Laura Kokko, violin**Tiila Kangas, altviolin**Markus Hohti, cello**Fabian Dahlström, inledning*

Konserten slutar ca kl. 13.00.

Giuseppe Acerbi är idag framför allt känd som författare till en av de tidigaste reseskildringarna från Finland. Han var en mycket berest och också språkligt begåvad man, som flitigt tecknade ner och senare publicerade intryck från sina olika resor.

Han var också medlem av en affärsfamilj specialiserad på handel med siden. Utforskandet av nya möjliga marknader kan ha varit ett bakomliggande motiv till hans resor. Resan genom Finland började år 1799 i Åbo och fortsatte därefter längs kusten norrut och genom Lappland till Nordkap. Den musikaliskt bevandrade Acerbi hade sin klarinett med sig på resan och missade sällan ett tillfälle att spela med lokala musiker han träffade eller att komponera något för dessa sammankomster. I Uleåborg var det bland andra Erik Tulindberg som bildade ensemble med den gästande italienaren.

En sällsam resa kan man också säga att **Bernhard Henrik Crusells** liv var. Han föddes i Nystad, fick sina första musiklektioner vid åtta års ålder av en militärmusiker och inställde sig som 13-åring för frivillig musiktjänst vid garnisonen i Sveaborg. Tre år senare flyttade han till Stockholm där han under fyra decennier verkade som Kungliga hovkapellets försteklarinettist.

Han reste flitigt runtom i Europa och blev efterhand välkänd också på kontinenten både som tonsättare och klarinettist. Hans kammarverk för sammansättningar med klarinett är notabla bland annat för att Crusell tenderar att behandla instrumenten ganska jämlikt, d.v.s. också de övriga instrumenten ges framträdande positioner i musiken. Klarinettkvartetten i D-dur komponerades antagligen omkring år 1821.

TORS DAG 4.8.2011

19.00 Sta Maria kyrka, Saltvik

Leoš Janáček (1854-1928)

Stråkkvartett nr 2, "Intima brev"

I. Andante – Con moto

II. Adagio

III. Moderato – Adagio

IV. Allegro

Kamuskvartetten (Terhi Paldanius och Jukka Untamala, violin, Jussi Tuhkanen, altviolin, Petja Kainulainen, cello)

Britta Byström (1977-)

Strövtåg i hembygden,

för 6 stråkinstrument

*Kamuskvartetten
Tiila Kangas, altviolin
Otto Tolonen, kontrabas*

Paus

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Stråkkvartett op. 59 nr 3.

I. Andante con moto – Allegro vivace

II. Andante con moto quasi allegretto

III. Menuetto (Grazioso)

IV. Allegro molto

Kamuskvartetten

Konserten slutar ca kl. 20.35.

Leoš Janáčeks tonsättarkarriär inkluderar ganska många originella element.

Som musiklärare i den något perifera staden Brno hade han länge stora svårigheter att få något större gensvar för sin musik. Det dröjde ända till Pragpremiären av hans opera Jenufa innan renommén började växa nationellt och internationellt. Janáček var vid det laget redan 60 år gammal.

År 1923 fick Janáček i uppdrag av Böhmska stråkkvartetten att komponera två kvartetter. För bägge verk tydde sig Janáček till litterära inspirationskällor. Den första kvartetten bygger på Tolstojs roman Kreutzeronatan medan stråkkvartett nummer två, som färdigställdes bara någon månad före hans död hade mera personlig anknytning.

De intima brev som titeln hänvisar till är brevväxlingen mellan Janáček och den unga Kamila Stösslová, en gift skönhet som Janáček var djupt förläskad i och korresponderade tätt med. De sammanlagt över 700 breven är en värdefull källa till Janáčeks senare levnadsteckning. I ett av dessa brev förklarar Janáček att kvartettens första sats beskriver hans känslor när han först mötte Kamila. Andra satsen målar upp en sommarferie i Kamilas sällskap vid badorten Luhačovice. Den tredje satsen är en vision av Kamilas skönhet medan fjärde satsen inledningsvis beskriver Janáčeks ångest över relationen (han var trots allt själv en gift gammal man), för att slutligen övergå i en stämning präglad av längtan och fullbordan.

En kuriositet med anknytning till årets Katrinakonserter är det faktum att altviolinstämman, som innehar en huvudroll i kvartetten och som Janáček avsåg som en personifiering av Kamila, ursprungligen var tänkt att spelas av en viola d'amore.

Gustaf Frödings dikt "Strövtåg i hembygden", som inspirerat **Britta Byströms** verk med samma titel, börjar med orden "Det är skimmer i molnen och glitter i sjön, / det är ljus över stränder och näs / och omkring står den härliga skogen grön / bakom ängarnas gungande gräs." Dikten skildrar återvändandet till ett barndomslandskap som inte finns mer: "Det är tomt, det är bränt, det är härjat och kalt..."

Byström beskriver verket så här: "Jag har använt Frödings titel i överförd betydelse: Det förlorade landskap som jag i denna komposition strövar genom är tonaliteten, alltså musik i dur och moll. Stycket vilar på ett par enkla melodier, vilka står som en sorts tonala lämningar i ett fritonalt landskap."

År 1806 hade **Ludwig van Beethoven** sedan länge befast sitt rykte som den klart mest egensinnige tonsättaren i Wien. Med en bakgrund som pianovirtuos och en tonsättarkarriär som vägrade att låta sig infogas i tidens sedvanliga tjänarroll, sågs han av vissa som en profetisk vision av framtidens musik medan andra betraktade honom som en fullständig knäppgök. Hans musik, i synnerhet under de två sista decennierna av hans liv, understödde båda dessa uppfattningar. Så till exempel den sista av de tre stråkkvartetterna i opus 59, som alla tillägnades den ryske ambassadören i Wien, greve Andreas Rasumovskij. Beethoven hade inte komponerat kvartetter på några år men under tiden hade han hunnit spränga symfonins gränser flera gånger om.

Dessa nya monumentala proportioner tillämpade han nu på kvartettformatet men det är bara en av många ingredienser som orsakade både förundran, förvirring och beundran hos lyssnarna. Det startar redan i första takten med en kadensrörelse som antyder att verket i själva verket har pågått redan länge.

TORSDAG 4.8.2011

22.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Franz Liszt (1811-1886)

Pianosonat h-moll S178

Naoko Ichihashi, piano

Valentin Silvestrov (1937-)

Post Scriptum – Sonat för violin
och piano (1990-91)

I. Largo – Allegro – Allegretto

II. Andantino

III. Allegro vivace

*Laura Kokko, violin**Naoko Ichihashi, piano*

Konserten slutar ca kl. 23.00.

Efter en framgångsrik period som kringresande pianovirtuos med närmast legendarisk status hade **Franz Liszt** i slutet av 1840-talet slagit sig ner i Weimar för att koncentrera sina krafter på att komponera. Att som 35-åring avsluta sin aktiva solistkarriär hade också den fördelen att Liszts rykte som pianist förblev obefläckat och, om något, växte under kommande år.

I början av 1850-talet var Liszt sysselsatt med att revidera många av sina tidigare verk samt med att komponera flera av de symfoniska dikterna. Ett verk av samma tid är pianosonaten i h-moll, som inledningsvis förkastades av den breda publiken men som senare har kommit att inta en position både som ett av Liszts mest framstående verk och som en av de främsta sonaterna från den romantiska eran. Liszt övergav i det här verket den traditionella indelningen i satser till förmån för ett kontinuerligt musikflöde från början till slut.

Många analytiker har ändå sett den sedvanliga indelningen skymta fram i musiken och debatterat exakt var i verket satsgränserna skall dras. Riklig debatt har också frågan om sonatens program orsakat. Finns det en underliggande berättelse eller ej? De många programmatiska verk Liszt skrev vid samma tid har lockat till allehanda spekulationer för pianosonatens del men i motsats till dessa andra verk lämnade tonsättaren inga antydningar om innehåll efter sig i det här fallet.

Den ukrainske tonsättaren **Valentin Silvestrov** inledde sina studier jämförelsevis sent. Som femtonåring började han ta privata musiklktioner och några år senare antogs han till en kvällsskola i Kiev. Hans intresse för dodekafoni präglar många av hans tidigare verk. Trycket från de sovjetiska myndigheterna att anamma en mera officiellt godtagbar stil, fick Silvestrov att år 1974 dra sig ur offentligheten.

När han sedan åter trädde fram, bland annat med symfonin från åren 1980-82, var det med en ny estetisk palett, som ofta karakteriserats som postmodernism. Under

sin senare karriär har Silvestrov tydligare komponerat all musik i relation till tidigare existerande traditioner. Han har konstaterat att han inte skriver ny musik, bara svar till och ekon av redan befintlig musik.

Post scriptum kom till år 1990-91 och är en fristående fortsättning till det större verket *Dedication*. Verket börjar som en mild pastisch över något klassisk-romantiskt standardverk men glider snart, nästan omärkligt, ur ramarna mot mera brutala och egensinnigt utformade regioner. Silvestrovs sinne för känslig melodik präglar dock verket som helhet.

**MARIEHAMNS
BOKHANDEL**

TIME OUT

www.rundbergs.com

öppet till 24 alla dagar!

FREDAG 5.8.2011

16.00 Hembygdsgården Erkas, Vårdö

*Hanna Nordberg, recitation**Jon Henriksen, recitation*

Peteris Vasks (1946-)

Bass Trip (2003)

*Otto Tolonen, kontrabas*Solostycken för viola d'amore ur samlingen
Bohemicus (sent 1700-tal)*Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, viola d'amore*

Paus

Darius Milhaud (1892-1974)

Stråkkvartett nr 1 op. 5 (1912)

I. Rhythmique

II. Intime, contenu

III. Grave, soutenu

IV. Vif, très rythmé

*Kamuskvartetten (Terhi Paldanius, violin,**Jukka Untamala, violin, Jussi Tuhkanen,**altviolin, Petja Kainulainen, cello)*

Konserten slutar ca kl. 17.30.

Längs Postvägen som slingrar sig förbi Erkas i Vårdö by hör vi Mathilda Rosina sjunga. Hon var den unga sonhustrun på Erkas, gift med äldste sonen Sixtus. Mathilda sändes ut på postrotefärd den 22 september år 1875.

I kvällningen väntade husfolket ivrigt på postförarnas hemkomst när Norrängs Tilda kom med bud: "Nu är dom snart här. Jag hörde 'Tilda' sjunga. Mathilda Rosina var känd för sin vackra sångröst. Sedan kom sorgebudet. Hela postrotan hade förlit på Delet och återfanns aldrig. Mathilda Rosina var tjugofyra år gammal och gravid när hon omkom. Hennes man Sixtus var till sjöss och skulle med tiden ha övertagit gården. När han fick budet om sin hustrus bortgång emigrerade han till Amerika och bröt för lång tid kontakterna med sin far.

Brevväxling mellan det unga paret på Erkas, Mathilda Rosina Johansdotter (1850-1875) och Gustav Sixtus Vilhelm Mattsson (1851-1918) finns bevarad.

Många har säkerligen i gott minne den närkontakt med **Peteris Vasks** musik som Katrina bjöd på sommaren 2009. Denne lettiske tonsättare, som först några år före järnridåns fall började nå en bredare publik i väst, har efterhand kommit att betraktas som en av de främsta nulevande tonsättarna.

Vasks har naturligtvis en gedigen kompositionsutbildning i bakfickan men han är också skolad som violinist och som kontrabasist. Det var därför ett naturligt val av organisatörerna för ARD-tävlingen 2003 att av honom beställa ett tävlingsverk för kontrabas solo. Vasks har i Bass Trip förverkligat ett virtuost men melodiskt och fantasirikt soloverk som låter musikern utforska många slags klanger, både i och utanför sitt instrument.

Darius Milhaud växte upp i södra Frankrike, där han fick en inspirerande och uppmuntrande musikalisk fostran, men kanske inte helt i takt med de senaste musikaliska trenderna. Det var först när han år 1909 kom till Paris för att under de följande sex åren studera vid konservatoriet, som han på allvar blev bekant med Faurés, Saties och Ravels verk och så småningom också den unge rabulisten Stravinskis uppseendeväckande baletter.

Första stråkkvartetten op. 5 är ett verk präglad av dessa omständigheter. Klangerna från Aix-en-Provence blandas med nya intryck från den stora metropolen. Idiomet passar väl in i tidsandan, en distanserande hållning gentemot den traditionella romantiska tonaliteten till förmån för en mera koloristiskt modal grund.

**Välkommen till
Bärö, Kumlinge!**

Restaurang

Glada Laxen

Ät gott - sov gott - må gott

tel. 018-55 304. www.gladalaxen.com

**Vi har öppet
11.6–28.8
Alla dagar
14–21**

FREDAG 5.8.2011

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Klingande brev III

Erik Bergman (1886-1970)

Mana

Sebastian Fagerlund (1972-)

Sonat för klarinett och piano (2011)

1. Meccanico con forza

2. Lento Misterioso

3. Introduzione quasi libero- Esaltato

Pehr Henrik Nordgren (1944-2008)

Kvartett för klarinett, violin, cello och piano op. 121 (2003)

Paus

Einojuhani Rautavaara (1928-)

Ugrisk dialog för violin och cello

Britta Byström (1977-)

Brev i april (2011)

(på uppdrag av projektet Klingande brev)

*Christoffer Sundqvist, klarinett**Jan Söderblom, violin**Markus Hohti, cello**Naoko Ichihashi, piano*

Konserten bandas av Ålands radio.

Konserten slutar ca kl. 20.35.

Instrumentkombinationen klarinett, violin, cello och piano väcker inom 1900-talets kammarmusikaliska kontext klara associationer, nämligen till Olivier Messiaens krigstida mästerverk Kvartett för tidens ände. Att Messiaen skrev just för den kombinationen handlade om realiteter mera än val – han var krigsfånge i Tyskland och bland medfångarna fanns dessa instrument att tillgå.

Den här uppsättningen demonstrerade emellertid i Messiaens musik sin mångsidighet och klangliga rikedom så till den grad att flera senare tonsättare kommit tillbaka till den och skrivit egna verk för samma instrument. Bland dessa finns **Erik Bergman**, som närmade sig kvartetten ur sitt personliga perspektiv i verket Mana från år 1991. Bergmans kontrastspel, nyfikna utnyttjande av olika speltekniker och klanger mm. är ständigt närvarande också i detta intensiva verk.

Också Bergmans yngre kollega **Pehr Henrik Nordgren** fick anledning att dra sitt strå till den klangliga stacken då kammarmusikfestivalen i Kuhmo beställde ett verk för den Messiaenska instrumentkombinationen. Nordgrens verk, med opusnumret 121, förrevisar mycket av tonsättarens konstnärliga etos. Han sade en gång i en intervju att han inte komponerar glad musik. Sålunda kan man i kvartettens dunkla mollklanger skönja en vemodig resignation.

Men verket innehåller också tämligen brutala kontraster som bland annat yttrar sig i samlade forteinsatser åtföljda av gradvis bortblekande ostinati i väntan på följande

anstormning. Nordgrens kvartett fick redan vid uruppförandet i Kuhmo ett strålande mottagande och förutspåddes en plats i den moderna standardrepertoaren.

Sonat för klarinett och piano är ett beställningsverk av klarinettisten Christoffer Sundqvist, vars bländande virtuositet enligt **Sebastian Fagerlund** utgjort en viktig inspirationskälla under kompositionsprocessen.

Sonaten är uppbyggd i tre delar. Den första satsen presenterar det musikaliska materialet och bygger på en kontinuerligt och obönhörligt framrullande rörelseenergi inom vilken olika virtuosmässigt gestaltade musikaliska "maskiner" interagerar med varandra. Andra satsen är sedan en fullständig kontrast mot detta, ett statiskt och intensivt uttryck. Tredje satsen drar slutligen åter upp farten i ett vilt och scherzo-aktigt musicerande inom vilket klarinetten fungerar som ett slags ceremonimästare som leder in lyssnaren i de mest varierande situationer.

I slutet av 1960-talet övergav **Einojuhani Rautavaara** slutligt modernismens mest hårdföra attityder till tonsättande och började ta in nya intryck i en mera pluralistisk stil. De första åren av 1970-talet var synnerligen fruktbara för Rautavaara, som

presenterade en rad av sina mest kända verk, bland annat orkesterverken *Cantus arcticus* och *True & False Unicorn* samt körverket *Vigilia*.

Från den här perioden härstammar också det mera småskaliga verket för violin och cello med det fantasieggande namnet *Ugrisk dialog*, komponerat år 1973.

Det nykomponerade verket "Brev i april" beskriver **Britta Byström** med följande ord: "När jag skulle komponera musik till konsertserien med det vackra namnet *Klingande brev*, gick mina tankar till Inger Christensens 'Brev i april' – en samling dikter skrivna med lätt hand, ett slags impressionistiska dagboksblad med vårmotiv. Så föreställer jag mig också mitt stycke, en samling spridda infall som skildrar vårens framväxt. Klarinett, violin och cello bildar en ömsom tjatrande, ömsom sjungande trio. Pianot lägger till en långt klingande pedal – ofta i form av en melodi som spelas unisont med två oktavers mellanrum – för att i nästa ögonblick dras med i sprudlande infall. I mitt musikaliska brev finns även en långsam, nästan omärklig övergång från intensitet till lugn – våren som sjunker in i sommaren."

LÖRDAG 6.8.2011

16.00 St Olofs kyrka, Jomala

Avslutningskonsert

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Komm, Jesu, komm BWV 229

Sven-Erik Bäck (1919-1994)

Natten är framskriden (1959)

Sven-David Sandström (1942-)

Es ist genug (1986)

Sven-Erik Bäck

Herr, zu wem sollen wir gehen? (1965)

Johann Sebastian Bach

Jesu meine Freude BWV 227

*Fredrik Malmberg, dirigent**Eric Ericsons Kammarkör*

Konserten bandas av Ålands radio.

Konserten slutar ca kl. 17.00.

Sven-Erik Bäck var en av de centrala svenska tonsättarna under decennierna efter andra världskriget. Han hade studerat komposition för pionjären inom den svenska modernismen Hilding Rosenberg och var under det senare 1940-talet en av kärnmedlemmarna i "måndagsgruppen".

Den här informella sammanslutningen av tonsättare och andra musikprofiler samlades under några år regelbundet för att diskutera och analysera samtida musik och arbeta för ökad förståelse för de modernistiska idealen. I den här kretsen blev Bäck nära bekant med Eric Ericsson och kom under de följande decennierna att komponera talrika körverk med Ericssons förnämliga ensembler i åtanke. Motetten Natten är framskriden komponerades år 1959 och är avsedd för liturgin den första söndagen i advent.

Bäck har valt tre korta textfragment ur bibeln, som på ett ytterst kondenserat sätt för fram söndagens budskap. Herr, zu wem sollen wir gehen? Komponerades sex år senare på beställning av det internationella Schütz-sällskapet. Bägge verk illustrerar väl Bäckes stundtals kärva, men i grunden lyriskt färgade modernistiska tonspråk.

Bland följande generation av svenska tonsättare har **Sven-David Sandström** en viktig position. Han studerade komposition för Ingvar Lidholm, en annan av de centrala medlemmarna i måndagsgruppen, och fick sitt internationella genombrott år 1972 med orkesterverket Through and Through.

Också Sandström inledde sin karriär i ett tämligen radikalt modernistiskt idiom men övergav detta i början på 1980-talet till förmån för en friare stil i närmare anknytning till traditionell tonalitet och modalitet.

Sandström har komponerat en mängd verk för kör, av vilka flera redan idag är att betrakta som moderna klassiker. Motetten *Es ist genug* från år 1986 förevisar flera drag kännetecknande för Sandströms körverk, bland annat en formell klarhet och enkelhet samt de återkommande inslagen av lågmält mummel, angivet i noterna som de lägsta toner sångarna kan prestera. Det uppgivna mantrat *Es ist genug* ligger som ett ostinato i botten för en bön om Herrens snara återkomst, ett textlån från Dietrich Buxtehudes kantat *Eins bitte ich vom Herrn*.

Johann Sebastian Bachs sex motetter för blandad kör, ofta framförda med continuoackompanjemang, utgör i sig ett monument i tonsättarens omfattande produktion, helt i samma linje som de stora passionerna och de instrumentala storverken *Das Wohltemperierte Klavier*, *Goldberg-variationerna* eller *Die Kunst der Fuge*.

Det råder inte full enighet bland Bachforskarna angående motetternas användning, men en vanlig uppfattning är att de flesta skrivits för begravnings av olika prominenta personligheter. De två motetter som framförs idag har troligen båda kommit till omkring år 1730 men de är till formen rätt så olika varandra. *Komm, Jesu, komm* komponerades för två fyrstämmiga

körer, som efter två omfattande huvudavdelningar förenas i en slutkoral. *Jesu meine Freude* fungerar däremot som en musikalisk dialog mellan den koral som inleder verket och de kommentarer i tre, fyra och fem stämmor som sticks in mellan verserna.

LÖRDAG 6.8.2011

14.00 Sta Anna kyrka, Kumlinge

Einojuhani Rautavaara (1928-)

Ugrisk dialog för violin och cello

*Jan Söderblom, violin**Markus Hohti, cello*

Sebastian Fagerlund (1972-)

Stråkktrio "Oceano" (2011)

I. Sonore – Ritmico

II. Agitato

*Laura Kokko, violin**Tiila Kangas, altviolin**Markus Hohti, cello*

Bernhard Henrik Crusell (1775-1838)

Klarinettkvartett D-dur op. 7

I. Allegro non tanto

II. Un poco largo

III. Menuetto: Allegro

IV. Finale: Allegro

*Christoffer Sundqvist, klarinett**Sirkka-Laura Kokko, violin**Tiila Kangas, altviolin**Markus Hohti, cello*

Konserten slutar ca kl. 15.00.

LÖRDAG 6.8.2011

18.00 Skärgårdsmuseet, Lappo

Einojuhani Rautavaara (1928-)

Ugrisk dialog för violin och cello

*Jan Söderblom, violin**Markus Hohti, cello*

Ella Grüssner Cromwell-Morgan (1977-)

Klingande brev (2011)

(på uppdrag av projektet Klingande brev)

*Ulvens döttrar (Isabella Sarling, Johanna**Grüssner och Ella Grüssner Cromwell-**Morgan, sång och slagverk)**Jukka Untamala, violin**Laura Kokko, violin**Jussi Tuhkanen, altviolin**Tiila Kangas, altviolin**Kristoffer Gottberg, slagverk**Markus Helander, slagverk*

Leoš Janáček (1854-1928)

Stråkkvartett nr 2, "Intima brev"

I. Andante – Con moto

II. Adagio

III. Moderato – Adagio

IV. Allegro

*Kamuskvartetten (Terhi Paldanius, violin,**Jukka Untamala, violin, Jussi Tuhkanen,**altviolin, Petja Kainulainen, cello*

Konserten slutar ca kl. 19.00.

slutet av 1960-talet övergav **Einojuhani Rautavaara** slutligt modernismens mest hårdföra attityder till tonsättande och började ta in nya intryck i en mera pluralistisk stil. De första åren av 1970-talet var synnerligen fruktbara för Rautavaara, som presenterade en rad av sina mest kända verk, bland annat orkesterverken *Cantus arcticus* och *True & False Unicorn* samt körverket *Vigilia*.

Från den här perioden härstammar också det mera småskaliga verket för violon och cello med det fantasieggande namnet *Ugrisk dialog*, komponerat år 1973.

Den finlandssvenske tonsättaren **Sebastian Fagerlunds** bidrag till konsertserien *Klingande brev* är det tvåsatsiga verket *Oceano* för stråkktrio. Namnet hänvisar enligt tonsättaren till vatten och hav både i konkret och abstrakt mening. Ett element som rymmer de mest varierande ting och vars yta är i ständig förändring men som i grunden ändå förblir oförändrat.

Första satsen leder lyssnaren in i ett lugnt vaggande musikaliskt skeende som gradvis börjar utvecklas. Den andra satsen är mera aggressiv till sin karaktär men innehåller också ett rytmiskt mera lekfullt element. Verkets dramaturgiska båge för slutligen tillbaka till inledningens lugn.

Bernhard Henrik Crusell föddes i Ny-stad, fick sina första musiklektioner vid åtta års ålder av en militärmusiker och inställdes sig som 13-åring för frivillig musikertjänst vid garnisonen i Sveaborg. Tre år senare flyttade han till Stockholm där han under

fyra decennier verkade som Kungliga hovkapelletts försteklarinettist.

Han reste flitigt runtom i Europa och blev efterhand välkänd också på kontinenten både som tonsättare och klarinettist. Hans kammarverk för sammansättningar med klarinett är notabla bland annat för att Crusell tenderar att behandla instrumenten ganska jämlikt, d.v.s. också de övriga instrumenten ges framträdande positioner i musiken. Klarinettkvartetten i D-dur komponerades antagligen omkring år 1821.

Tonsättaren **Ella Grüssner Cromwell-Morgan** beskriver sitt verk *Klingande brev* med följande ord: "Jag tycker om när klanger växer in i varandra och ligger så tätt att det ibland kan vara svårt att urskilja om det är en eller flera toner som spelas. Därför har jag valt att inte ha med en cello i kompositionen, även om jag annars älskar den mustiga klangen i instrumentet. Orsaken till att jag plockade med röster i mitt verk är dels för att jag tycker att röster och stråkar backar upp och fyller i varandra på ett skönt sätt och dels för att kunna inspireras av en text.

Poeten Carina Karlssons material har alltid inspirerat mig. Jag hittar ofta musik i hennes texter och därför föll valet naturligt att låta henne skriva texten till *Klingande brev*. Verket är uppbyggt som en helhet utan egentliga satser. Däremot ändras klangbilden och rytmiken under verkets gång för att följa innehållet och känslan i texten. Verket har ett musikaliskt tema som dyker upp i verkets alla stämningsfaser."

Britta Byström, komposition

Britta Byström föddes i Sundsvall 1977 och fick sin första musikaliska skolning som trumpet elev i Kommunala musikskolan. I tonåren började hon komponera musik och antogs 1995 till kompositionsutbildningen

vid Musikhögskolan i Stockholm. Hon studerade där för bland andra Pär Lindgren och Bent Sørensen.

Britta Byström har komponerat för de flesta besättningar och sammanhang; kammarmusik, vokalmusik och opera men tonvikten har legat på orkestermusik. Byströms musik har spelats av bland andra Sveriges Radios symfoniorkester, International Youth Wind Orchestra, Kungl. Filharmoniska orkestern och norska Kringkastingsorkestret. Sedan år 2007 är Britta Byström composer in residence hos Västerås Sinfonietta och i april 2010 ägnades hon ett tonsättarporträtt i Konserthuset i Stockholm.

Bland verken kan nämnas exempelvis Avskedsvariationer (Farewell Variations) som uruppfördes 2005 av Snyko (Stockholms Nya Kammarorkester) och som därefter spelats i många sammanhang. Man kan även nämna orkesterverket Sera där ett litet vaggångsliknande tema färdas genom olika musikaliska miljöer. Byström själv har beskrivit det som en sorts melodisk fågel som flyger över skiftande ljudlandskap men som själv förblir oförändrad. Hon arbetar gärna med den sortens bilder.

Britta Byströms musik uppvisar en särskild omsorg om klangen, en känslighet för musikens resonans som skulle kunna kallas impressionistisk.

Inom ramen för konsertserien Klingande brev uruppförs Byströms verk för klarinett, violin, cello och piano den 15 juni i Stockholms konserthus.

Eric Ericsons Kammarkör

Eric Ericsons Kammarkör grundades 1945 av Eric Ericson, och har sedan dess intagit en mycket central plats i svenskt och internationellt musikliv. Det stora intresset att hela tiden hitta ny musik och nya arbetsområden gör att körens repertoar idag är mycket bred, från renässansmusik till senaste avantgarde. För flera generationer svenska tonsättare har "Kammarkören" varit en idealensemble med sin typiska "nordiska" klang och långt drivna virtuositet.

Internationellt hör Eric Ericsons Kammarkör till det absoluta toppskiktet av professionella ensembler och har belönats med flera utmärkelser som Deutsche Schallplattenpreis och Edisonpriset. EEKK gör årligen flera utlandsturnéer och har synts flitigt i hela Europa, USA och Kanada. Kören har gjort åtskilliga skivinspelningar av

a cappellarepertoar och återfinns i många skivbolags kataloger.

Vid sidan av sin omfattande a cappella-verksamhet samarbetar kören kontinuerligt med Kungliga Filharmonikerna, Sveriges Radios Symfoniorkester samt med Drottningholms Barockensemble med vilka man turnerat flitigt och gjort skivinspelningar av Bachs Mässa i h-moll, Juloratorium, Johanspassion och Matteuspassion.

Sedan År 2003 har Eric Ericsons Kammarkör haft ett nära samarbete med Kungliga Filharmonikerna i Konserthuset. Inom ramen för regeringens satsning på mindre teater-, dans- och musikinstitutioner har man i kulturbudgeten skapat en grundtrygghet för Eric Ericsons Kammarkör genom ett garanterat årligt stöd.

År 2007 tilldelades Eric Ericsons Kammarkör Nordiska Rådets Musikpris.

Sebastian Fagerlund, komposition

Sebastian Fagerlund (f. 1972) hör till en av de mest intressanta unga kompositörerna i Finland. Han har studerat komposition vid Sibelius-Akademien under ledning av Erkki Jokinen och erhöill sitt diplom i komposition år 2004. Han har även deltagit i mästarkurser under ledning av bl.a. Michael Jarrell, Magnus Lindberg och Ivan Fedele.

Fagerlunds musik har beskrivits som flödande, intensiv och klangmässigt rik. Det snabba flödet och den rytmiska elasticiteten kontrasteras ofta av fragila och lyriskt känsliga avsnitt. Växlandet mellan rörlighet och orörlighet kan sägas vara typiska drag i Fagerlunds musik. En stark känsla för instrumental virtuositet och musikerskap manifesteras också i alla hans verk som tillsammans skapar musikaliska dramer i vilka expressivitet förenas med intensitet och kommunikation.

Fagerlunds verkförteckning omfattar såväl orkester-, kör-, scen-, solo- som kammarmusik. Hans musik har framförts på flere betydande musikevenemang runt om i världen. Klarinettkonserten från år 2006 och orkesterverket Isola (2007), båda beställningsverk av Musikfestspelen Korsholm, återkommer regelbundet i olika orkesterprogram. Inspelningen av Sebastian Fagerlunds opera Döbeln tilldelades utmärkelsen Yles Årets skiva år 2010.

Kommande verk för orkester är bl.a. en violinkonsert för Pekka Kuusisto och Tammerfors stadsorkester (2012) samt en konsert för gitarr och orkester beställd av Finlands Radios symfoniorkester (2013).

Inom ramen för konsertserien Klingande brev uruppfördes Fagerlunds klarinettsonat den 15 juni i Stockholms konserthus samt hans stråkktrio den 17 juli i Gustavs kyrka.

Ella Grüssner Cromwell-Morgan, komposition

Ella Grüssner Cromwell-Morgan (f. 1977) inledde vid åtta års ålder sina musikstudier vid Ålands musikinstitut där hon under tio års tid i huvudsak studerade klassisk violin. Studierna kompletterades med orkester- och ensemblespel samt fördjupad musikteori- undervisning även utanför Åland. Efter studentexamen fortsatte hon sina violinstudier på heltid i Sverige för Karin Hans-Ers samt sångstudier för Christian Josefsson.

Trots sin grund i den klassiska musiken har Ella alltid lockats av andra musikgenrer. I sitt komponerande låter hon sig inspireras av bland annat folkmusik, medeltidsmusik och rock som hon smälter samman till en suggestiv musikalisk dräkt av tätt sammanvävda klanger. Hon har tonsatt lyrik av åländska författare som Carina Karlsson, Katarina Gäddnäs, Joel Pettersson och Valdemar Nyman; däribland det uppmärksammade körverket *Bön för Östersjön* till text av Carina Karlsson.

Tillsammans med sina två systrar har hon musikgruppen *Ulvens döttrar* som år 2009 nominerades till Nordiska rådets musikpris. Ella skriver musiken till gruppens repertoar och trakterar förutom violin även instrument som nyckelharpa, femsträngad fiddle, flöjter, slagverk och didgeridoo.

Gruppen turnerar och ger konserter i både Sverige och Finland och har hållit workshops bland annat på Sibelius-Akademien i Helsingfors. Ella utför kompositions- och arrangeringsuppdrag för körer, teateruppställningar och musikgrupper.

Markus Hohti, cello

Cellisten Markus Hohti är känd som en aktiv kammarmusiker och interpretatör av ny musik. Han konserterar regelbundet såväl i hemlandet som utomlands med en repertoar som omfattar både äldre och nyare kammarmusik. Som solist har han framträtt med Tampere Filharmonia och som duo tillsammans med pianisten Joonas Ahonen. Han är också medlem av Nix-kvartetten.

Markus har samarbetat med många tonsättare och uruppfört tiotals solo- och kammarmusikverk. Han har studerat interpretation av ny musik för Pierre Boulez och gästat Ensemble Intercontemporain. Han är medlem av den inhemska Uusinta-ensemblen och av den internationella

Ensemble Laboratorium samt medlem i den nyss grundade defunensemblen som koncentrerar sig på elektroakustisk musik.

Ett av Markus senaste projekt har varit att utvärdera den elektriskt förstärkta cellons möjligheter och han har bl.a. "förstärkt" soloverk av Max Savikangas, Markus Fagerudd och Osmo Tapio Räihälä.

Markus har studerat i Sibelius-Akademien för Martti Rousi och i Basel för Thomas Demenga. För Markku Luolajan-Mikkola har han studerat barockcello.

År 2003 gav han sin debutkonsert i Sibelius-Akademien. År 2008 tilldelade Suomen Kulttuurirahasto honom ett treårigt konstnärstipendium.

Naoko Ichihashi, piano

Pianisten Naoko Ichihashi utexaminerades år 1981 från Toho musikhögskola i Tokyo och inledde samma år studier för György Sebök vid universitetet i Indiana. År 1986 vann hon pris som bästa ackompanjator i Tjajkovskij-tävlingen i Moskva.

1987 utexaminerades Naoko från universitetet i Indiana och flyttade till Finland, till en anställning som ackompanjator vid Sibelius-Akademien. Samma år blev hon medlem i Avanti! Sin debutkonsert gav hon i Helsingfors år 1990.

Åren 1991-1992 studerade Naoko vid Ecole Normal i Paris och fick "Licence de concert"-diplom. År 1993 vann hon andra pris i kammarmusiktävlingen i Uleåborg.

Sedan år 2007 fungerar Naoko som lärare i pianospel och kammarmusik vid yrkeshögskolan Metropolia i Helsingfors. Hon är även en ansedd och aktiv kammarmusiker och framträder regelbundet vid olika festivaler och som ackompanjator vid den internationella Jean Sibelius-violintävlingen och den internationella Paulo-celloatävlingen.

KORSHOLM

27.7.-3.8.2011

Upplev musik ur de 4 elementen!

Årets temakompositör:
Erik Bergman (1911 - 2006)

Konstnärlig ledare Marko Ylönen, cello

IEVA JAKUBAVICIUTE

Ieva Jakubaviciute, piano

Pianisten Ieva Jokubaviciute är känd för sitt djupt musikaliska och emotionella engagemang i en omfattande och varierande repertoar. År 2006 belönades hon av Borletti-Buitoni-stiftelsen med ett Fellowship.

Under de senaste säsongerna har hon bland annat debuterat med Chicagos symfoniorkester under James Conlons ledning och har framträtt med kammarmusik världen runt, i Wigmore Hall och Carnegie Halls Stern Auditorium, samt i Lima och Panama City. Hon har gett recitalkonserter i New York, Chicago, Boston, Vilnius och Washington DC. I juni 2009 vann Ievas pianotrio, Trio Cavatina kammarmusiktävlingen i Naumburg och trion debuterade i Carnegie Hall i maj 2010.

Ieva är en eftertraktad kammarmusiker och framträder regelbundet vid internationella musikfestivaler som Marlboro, Ravinia, Bard, Chesapeake och Prussia Cove. Hon studerade som elev till Seymour Lipkin och Richard Goode och hon har avlagt examina vid både Curtis Institute of Music och Mannes College of Music.

Hela programmet: www.korsholmmusicfestival.fi

Biljetter: www.studioticket.fi, www.lippupalvelu.fi

Musikfestspelen Korsholm
Frilundsvägen 2, 65170 VASA,

Tel. 06 322 23 90, info@korsholmmusicfestival.fi

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, violin

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch är en ovanligt mångsidig violinist. Hon framför musik från alla historiska perioder men fokus ligger på musik mellan 1600-tal och 1800-tal. Hon spelar också altviolin och viola d'amore och leder ofta orkestrar från konsertmästarstolen.

När hon var nio år köpte skolan i Kajana in 20 violiner och satte alla elever i musikklassen att spela. Vid slutet av hösten hade alla utom fem gett upp och efter jul fortsatte bara Sirkka-Liisa som snart fick lektioner av Olli Kuusojä. I gymnasieåldern flyttade hon till Helsingfors där utveckligen till hängiven kammarmusiker tog fart.

Sirkka-Liisa har haft många framstående lärare men viktigast har alltid arbetet varit. Medan hon studerade i Nederländerna kom hon med i den tidiga musikens absoluta elitkretsar som muskier i Frans Brüggen

och Philippe Herreweghes orkestrar. Det längsta passet gjorde hon som konsertmästare i Collegium Vocale under tio år. Hon har aldrig slutat att aktivt fortbilda sig eftersom varje konsert är en lärorik upplevelse, särskilt de svåra och mindre lyckade.

Sirkka-Liisa är idag en mycket efterfrågad ledare och konsertmästare bland orkestrar och ensembler för tidig musik med vilka hon flitigt framför både barockmusik och symfoniska verk från Mozarts och Schuberts tidsåldrar. Hon är för närvarande professor i kammarmusik vid Stavangers Universitet och har tidigare verkat som professor både vid Kungliga Musikhögskolan i Köpenhamn och vid Bremen Institute of Arts. Hon undervisar också vid Sibelius-Akademien.

Säsongen 2000-2001 sjöng hon titelrollen i Uspenskis musikal Anna Karenina vid Lahtis stadsteater.

Kamuskvartetten

Kvartetten består av Terhi Paldanius (violin), Jukka Untamala (violin), Jussi Tuhkanen (viola) och Petja Kainulainen (cello). Den bildades i Helsingfors hösten 2002 och bestod då av fyra första års studeranden vid Sibelius-Akademien.

Sina första studier inhämtade kvartetten hos Risto Fredriksson. Redan sommaren 2003 mötte Kamuskvartetten Belgian Danel Quartet i Kuhmo Festival och ett intensivt samarbete utvecklades. Under åren 2004 och 2005 arbetade kvartetten med Hugh Marguire i London samtidigt som de fortsatte sina studier med medlemmarna i New Helsinki Quartet.

År 2004 deltog Kamuskvartetten i två tävlingar. De vann tredje pris i Kuhmo International Chamber Music Competition och första pris i Erkki Melartin Competition.

Efter Kuhmotävlingen fick Kamuskvartetten tillfälle att delta i European Chamber Music Academy. Till en början var kvartetten enbart gäster vid festivalen men från och med år 2006 deltar Kamus som officiella medlemmar. Genom detta har kvartetten haft möjligheter att samarbeta med inspirerande artister som Hatto Beylerle och Johannes Meissel.

Ända från första början har Kamuskvartetten haft som mål att erbjuda konserter med ett mångsidigt program. Repertoaren består redan av mer än sextio verk. Kamuskvartetten har konserterat på de flesta större festivaler i Finland och uppträtt med konserter i London, Paris, Wien, Berlin och Bryssel. Kvartetten har samarbetat med flera samtida finländska tonsättare vars verk Kamuskvartetten uruppfört och som bandats för Finlands rundradio (YLE).

Tiila Kangas, altviolin

Tiila Kangas inledde sina violinstudier som sjuåring vid Mellersta Österbottens musikinstitut och bytte som femtonåring till altviolin. Hon har därefter studerat altviolin, barockviola och kammarmusik vid Sibelius-Akademien, Royal College of Music i London, Edsbergs musikhögskola i Sverige samt på ett flertal mästarkurser. Hon utexaminerades som musikmagister år 2005.

Tiila har spelat altviolin i Temperakvartetten sedan den grundades. Kvartetten har konserterat såväl i hemlandet som utomlands och spelat in bl.a. Sibelius och PH Nordgrens musik. Hon var vicesämledare i Sinfonia Lahti till hösten 2008 då hon blev medlem i Helsingfors stadsorkester.

Sedan 2004 är Tiila konstnärlig ledare för Katrina Kammarmusik på Åland.

Tiila spelar på en Felice Guadagnini-altviolin (1856) som ägs av Suomen Kulttuurirahasto.

Mia Kasper, horn

Mia Kasper inledde sina valthornsstudier i Keskisen Uudenmaan musiikkiopisto 1985. Studierna fortsatte på Sibelius-Akademins ungdomsavdelning år 1992 och därefter vid utbildningsprogrammet för utövande musik för Erja Joukamo-Ampuja. Efter avlagd examen år 2004 har Mia studerat framför allt under Froydis Ree Wekrens ledning i Oslo men också på mästarkurser för Radovan Vlatkovic, Peter Damm och Markus Maskuniitty.

Mia har fungerat som stämledare i Kouvola stadsorkester och sedan år 1996 som vicesämledare i Sinfonia Lahti.

Som kammarmusiker har Mia framträtt på festivalen i Tusby och som medlem av Lahti Chamber Ensemble har hon spelat såväl i Finland, Sverige som Italien. Solistframträdanden inkluderar konserter med Radions symfoniorkester, i dess serie med unga solister med Lahtis stadsorkester samt med flera blåsorkestrar.

Som aktiv medlem i konstföreningen Värinäi i Järvenpää har Mia i åtta års tid både planerat, arrangerat och framträtt i olika evenemang.

Laura Kokko, violin

Laura Kokko studerade vid Åbo yrkes-högskola under Lennart Hellings och Juha-Pekka Vikmans ledning. Hon utexaminerades som musikpedagog år 2002. Från år 2001 studerade hon för Vilmos Szabadi i Liszt-Akademien i Budapest där hon avlade diplom år 2004. Hon har även studerat i Scuola di Musica di Fiesole för Pavel Vernikov, Ilya Grubert samt Alexander Vinnitski åren 2001-2002 och deltagit i mästar kurser för bl.a. Yair Kless, Mark Lubotsky och Ana Chumachenko och framträder även aktivt som kammarmusiker.

År 2003 vann Laura tillsammans med pianisten Kaisa Rönkö Leo Weiner-priset i den internationella Leo Weiner-kammarmusiktävlingen i Budapest. Hon har fungerat som alternerande stämledare för II violin i Åbo filharmoniker åren 2004-2005 och spelar sedan 2005 i Sinfonia Lahti. Hon är också medlem av Lahti Chamber Ensemble, Lahti Chamber Orchestra och kammorkestern Camerata Finlandia.

Laura svarar för det konstnärliga planerandet av musiken under Volter Kilpi-litteraturveckan i Gustavs.

Solmund Nystabakk, teorb, luta

Solmund Nystabakk studerade klassisk gitarr vid Norges Musikhögskola i Oslo åren 2002-2006 med lärarna Sven Lundestad, Jan Danielsen och Erik Stenstadvoll. Åren 2006-2010 studerade han vid Sibelius-Akademien som elev till Jukka Savijoki och avlade där A-examen i gitarr år 2009. Han har också studerat teorb som elev till Eero Palviainen.

Solmund Nystabakk har framträtt som lutenist och gitarist i Norge och Finland samt i Estland, Luxemburg, Lettland, Tyskland, Island, Belgien, Nederländerna, Spanien, Italien och Frankrike. Hans repertoar sträcker sig från renässansen via den klassiska gitarrmusiken till nutida musik och fri improvisation. Nystabakk är medlem i ensemblerna NeoN (New Ensemble of Norway), Rank Ensemble (FI) och Scherzi Musicali (BE) och framträder regelbundet med Jousia Ensemble. Han har också komponerat musik till flera teaterpjäser.

Solmund Nystabakk fick Pro Musica-stiftelsens stipendium år 2009.

Christoffer Sundqvist, klarinett

Christoffer Sundqvist inledde sina klarinettstudier vid konservatoriet i Jakobstad med Bernhard Nyland som lärare. Han fortsatte i Sibelius-Akademien för Anna-Maija Korsimaa och avlade diplom år 2002 varefter han studerade för François Benda vid musikhögskolan i Basel.

Christoffer har spelat som solist med de flesta av de finländska orkestrarna och är en regelbunden gäst på festivaler.

Internationellt har han framträtt med orkestrar som Göteborgs Symfoniker, Sinfonieorchester Basel och St. Christopher Chamber Orchestra i Litauen samt samarbetat med dirigenter som John Storgårds, Sakari Oramo, Okko Kamu, Juha Kangas och Hannu Lintu.

Christoffer är en hängiven kammarmusiker. Han är grundande medlem av blåsensemblen Arktisk hysteri (Arktinen hysteria) och medlem av den aboensiska Plus Ensemblen. Han har uruppfört konserter av Markus Fagerudd och Sebastian Fagerlund och kammarmusikverk av bl.a. Pehr Henrik Nordgren, Sampo Haapamäki och Atso Almila.

Sedan år 2005 är Christoffer soloklarinettist i Finlands Radios symfoniorkester (RSO). Han undervisar även vid Sibelius-Akademien och ger regelbundet mästarkurser.

Ömsen
FÖRSÄKRINGAR

ÅLANDS ÖMSESIDIGA
FÖRSÄKRINGSBOLAG

Köpmansgatan 6,
AX-22100 Mariehamn.
Telefon +358 18 27 600
info@omsen.ax www.omsen.ax

HOS ÖMSEN ÄR ALLA VINNARE

Varje år sponsrar Ömsen ett stort antal föreningar på Åland. Det gör vi för att vi vill bidra till ett samhälle som kan erbjuda en aktiv fritid för alla. Ett rikt föreningsliv bidrar till utveckling och glädje. Det vinner vi alla på!

Ömsen har ett komplett utbud av sakförsäkringar för privatpersoner, företagare och lantbrukare. Hos oss hittar du den produkt som passar just dina behov bäst. Som kund i Ömsen är du dessutom delägare i bolaget.

Vi är ålänningarnas eget försäkringsbolag.

Välkommen till oss!

Jan Söderblom, violin

Violinisten och kapellmästaren Jan Söderblom blev känd för konsertpubliken som en mångsidig artist redan på 1980-talet. Efter att ha inlett sin karriär som solist och kamarmusiker har han framför allt på detta årtusende blivit känd som kapellmästare. Dirigering studerade han i Sibelius-Akademien för Jorma Panula och Leif Segerstam och han utexaminerades år 2001.

Jan har gästade de flesta orkestrarna i Finland antingen som solist, konsertmästare eller kapellmästare. I egenskap av konsertmästare har han även gästade Sveriges Radios Symfoniorkester, Salzburg Camerata Academica och Det Norske Kammerorkester samt dirigerat orkestrar i både Skandinavien, Mellaneuropa, Storbritannien och Sydafrika.

Han har gästade Kungliga Operan i Stockholm och Nationaloperan i Helsingfors i olika repriser och år 2008 ledde han uruppförandet av Veli-Matti Puumalas opera Anna-Liisa i samband med Helsingfors festspel.

Jan var medlem av Nya Helsingforskvartetten åren 1982-2001 då ensemblen framgångsrikt deltog i Concertino Prago och London String Quartet-tävlingarna. Kvartetten uruppförde under denna period flera verk och spelade in bl.a. Sibelius, Grieg, Janáček och Dvořák.

År 1991 utsågs Jan till Finland Festivals "Årets unga konstnär" och år 2002 tilldelades han det internationella musikpriset "Chivas Baton Award".

Jan spelar på en Nicolo Gagliano-violin från år 1726.

Otto Tolonen, kontrabas

Otto Tolonen föddes år 1990 i Helsingfors. Han har sedan hösten 2009 studerat kontrabas i Berlin vid Hochschule für Musik "Hanns Eisler" som elev till Janne Saksala. Dessförinnan studerade Tolonen i Finland som elev till Jiri Parviainen. Han har också studerat under bl.a. Klaus Stoll och Esko Laine.

Tolonen har medverkat i Berlins filharmoniker, Helsingfors stadsorkester, Radions symfoniorkester, Pori Sinfonietta och Kymi Sinfonietta. Under säsongen 2010-2011 spelade han i Berlins Konzerthausorchesters orkesterakademi. Han har också framträtt somsolist både i Finland och i Tyskland.

Jussi Tuhkanen, altviolin

Jussi Tuhkanen började spela violin som sexåring. I Nyslotts konstgymnasium byttes violinen till altviolin som han började studera under Emil Langbords ledning. I Tammerfors konservatorium och vid Sibelius-Akademien studerade han för Petteri Poijärvi och Ilari Angervo och på olika mästarkurser har hans lärare varit Bruno Giuranna, Diemut Poppen, Kim Kashkashian, Teemu Kupiainen och Martin Lovett.

I november 2006 vann Jussi första pris i den nationella altviolintävlingen i Tammerfors och fick samtidigt ett specialpris tilldelat av Nya Helsingfors-kvartetten. Innan han anslöt sig till Radions symfoniorkester fungerade han som t.f. stämledare för altviolingruppen i Helsingfors stadsorkester.

Jussi är grundande medlem av Kamuskvartetten men spelar också i Jousiensembeln och i Virtuosi di Kuhmo.

Ulvens Döttrar

Ulvens Döttrar består av de tre systrarna Isabella, Johanna och Ella Grüssner. Gruppens namn Ulvens Döttrar kommer från systrarnas gemensamma fornnordiska mellannamn Ulfsdotter. I initialskedet hämtade trion det mesta av sin inspiration från den fornnordiska folkmusikkatten och medeltiden. Mot den bakgrunden har de utvecklat sin egen stil och en klang som är kännetecknande för Ulvens Döttrar.

I Ulvens Döttrar kombinerar systrarna sina individuella musikstilar och karriärer inom folkvisa, jazz och rock i ett säregt musikaliskt samspel med både medeltida och orientaliska influenser. Deras musik beskrivs ofta som suggestiv och drivande med rytmisk botten. Trion bygger upp ljudbilden i sin musik med instrument som fiddla, nyckelharpa, didgeridoo, djembe, åsktrumma, ramtrumma, flöjt, rainstick och mungiga.

Deras huvudinstrument är dock rösten och vissa stycken gör de helt a cappella i trestämmiga arrangemang med täta klanger. Det mesta på repertoaren är numera eget material. Ella komponerar musiken, Isabella skriver sångtexterna och Johanna arrangerar.

Ulvens Döttrar har genom åren spelat vid en rad festligheter och evenemang som invigningar och jubileum, visfestivaler och vikingamarknader, sjödagar och litteraturdagar, kvinnodagar och forneldsnätter. Systrarna har även tagit sig till slutfinal i Tampere Vocal Music Festival (2003). De har hållit workshops i musikalisk improvisation för studerande vid Sibelius Akademin i Helsingfors (2007) och spelat konserter bland annat för Finlands president Tarja Halonen (2007). I Sverige anlitas Ulvens Döttrar regelbundet av Folkparkernas programbolag för att spela vid större internationella kongresser.

Jag väntar
på steg
Rassel i gruset
Siluetter i kvällsljus
Allt du vill säga
förseglat och sänt
i ditt brev

Jag väntar
ditt svar,
ditt ansikte speglat
i ett blankt papper
Allt du vill säga
rad efter rad i ditt brev

Som segel
mot en skarp horisont
Dina ord
satta på pränt
Allt du vill säga
rad efter rad i ditt brev

Jag vet,
det tog lång tid
att skriva
Väl så länge
att forsla
Det är rotens starkaste karl
som bär det till mej

Jag väntar
ditt svar,
ditt ansikte speglat
i ett blankt papper
Allt du vill säga
rad efter rad i ditt brev

Jukka Untamala, violi

Jukka Untamala började spela violi som femåring. Sin första undervisning fick han i hemorten Kuopios konservatorium av Zoja Istomina. Senare förde studierna honom till Sibelius-Akademien där han avlade diplom-examen våren 2010 med Tero Latvala som lärare.

Som medlem i den år 2002 grundade Kamus-kvartetten kom Jukka att studera vid den Europeiska Kammarmusikakademien (ECMA) vilket även förde honom till flera tävlingsframgångar och framträdanden som kammarmusiker på olika finländska festivaler. Kvartetten fungerade åren 2004-05 som residenskvartett i Aldeburgh.

Jukka har även fungerat som konsertmästare för Joensuu och Villmanstrand stadsorkestrarna och samt är grundande medlem av Jousia Ensemblen.

Öppet:
 vard. 10- 18
 lörd. 10- 15
 sönd. 12- 15

SALT
 KONSTHANTVERK

Sjökvarteret, tel. 21505, www.salt.ax

tandläkarna

Telefon 23 063

Norrög. 17, AX-22100 Mariehamn
 e-post: info@tandlakarna.ax
 www.tandlakarna.ax

**Tom Björkman
 Mikael Lagström
 Ingela Johansson
 Pia Holmqvist
 Mari Wingert
 Sofia Sjölund
 Reijo Niittynen**

KUNSKAP, KÄNSLA OCH OMTANKE

Den som är herre över sin ekonomi beslutar om sparmålet och låter experterna berätta hur det nås.

Sparande handlar egentligen mer om vilja än skicklighet. Det väsentliga är att du vet ditt sparmål. Vår uppgift är att berätta hur du når målet. Det här gäller både stora och små sparmål, nu eller senare.

Pröva på vår enkla sparräknare på adressen **www.op.fi/sparande** och kom in så diskuterar vi mera.

Framgång tillsammans.

Andelsbanken
FÖR ÅLAND

Tolter Kilpi Kustavissa

-kirjallisuusviikko

13.-18.7.2011

Faint, illegible cursive text is overlaid on the water background, appearing as if written in a notebook or journal.

2011
OHJELMA
PROGRAM
PROGRAMME

Klingande bred Soivat kirjeet Resounding Letters

15.6.2011 Stockholms konserthus
Tukholman konsertitalo
Stockholm Concert Hall
www.konserthuset.se
www.finlandsinstitutet.se

13.-17.7.2011 Volter Kilpi Kustavissa -kirjallisuusviikko
Volter Kilpi-litteraturveckan i Gustavs
Volter Kilpi in Kustavi Literary Festival
www.vkkustavissa.fi

1.-6.8.2011 Katrina kammarmusik
Katrina-kamarimusiikki
Katrina Chamber Music Festival
www.katrina.ax

7.8.2011 Sigyn-sali, Turku
Sigynsalen, Åbo
Sigyn Hall, Turku
www.turkumusicfestival.fi

Med i kulturen:
Kulttuurissa mukana:
Supporting culture:

FINNAIR HARTWALL MTV MEDIA

Marie-Joséphe Jude

SOMMARNATTENS TONER

FIRAR 10-ÅRSJUBILEUM

NORRTÄLJE 14-17 JULI 2011

MUSIKJAKT

ERIC ERICSSONS KAMMARKÖR

ROLAND PÖNTINEN

MARIE-JOSÉPHE JUDE • MICHEL BEROFF

LUIS BEDUSCHI • PHILLIPPE GRISVARD

CAMILLE POUL • FRANCOIS GUERRIER

ROMAIN LELEU • MATHIAS LECOMTE

ENSEMBLEN CONTRASTES

Information: www.sommarnattenstoner.se

Norrtälje turistbyrå: www.roslagen.se

Miljöplaceringar naturligtvis!

Nu kan du spara grönt även i fondform via vår nystartade miljöfond: Eco Performance. Varje år avsätts en tredjedel av fondens förvaltningsprovision till miljöändamål som gynnar Östersjön. Gör både dig själv och vårt hotade Östersjön en tjänst, spara i Ålandsbanken Eco Performance.

En bonus för miljön – helt naturligt!

www.alandsbanken.ax

ÅLANDSBANKEN

»IBLAND VILL MAN
PRATA MELLAN
FYRA ÖGON«

Att ha ett modernt tryckeri i närheten har sina fördelar.

Du kan till exempel titta in till oss när du vill.

Med egna ögon ser du möjligheterna som den moderna digitala tryckpressen ger. Vi kan visa exempel på tryckkvalité och nyttan att få allt tryckt, buntat och etiketterat i ett svep.

Och dessutom levererat inom ett dygn om det brinner i knutarna. Närhet är bra.

m.t MARIEHAMNS
TRYCKERI AB

Vikingagränd 2A • Tel: +358 (0) 18 19 755 • www.mtryck.ax • E-post: info@mtryck.ax

FÖR ÅLÄNSKA UPPLAGOR

Röde Orm AB kör sedan maj månad 2011 sin buss Torgunn på biodiesel gjord av fiskrens. Utsläppen är helt svavelfria. Bussen är med detta bränsle koldioxidneutral. Under ett år dricker Torgunn ca 20.000 liter biodiesel och minskar utsläppen av koldioxid i atmosfären med 50 ton.

Storfjärdens Fisk Ab i Eckerö producerar Torgunns biodiesel gjord på fiskrens. En avfallsprodukt som det kan vara svårt att göra sig av med. Åland producerar 1.200 ton fiskrens vilket skulle kunna omvandlas till 500 ton biodiesel. Om alla bussar på Åland körde på fiskrens skulle koldioxidutsläppen minska med 1.250 ton per år.

Kulturföreningen Katrina uppmanar så många som möjligt att åka med Torgunn till våra konserter utanför Mariehamn. Ring 018-12 177 och boka plats i bussen. Samtidigt får du närmare information om avgångstid och plats. Transporten är avgiftsfri. Katrina är en grön festival som ständigt höjer sin miljöprofil.

www.alandia.com

Försäkrar trygghet

ÖVERVAKNINGSKAMEROR

Kameror med mycket hög bildkvalitet och lagringsenheter som kan styras över internet

Avigilon Control Center
DIGITALTEKNIK

Hos LUNMATIC kan du även hyra ljudanläggning till fest, konferens, trubadur m.m.

Nyhemsvägen 9
AX-22150 JOMALA

Telefon: 018-31181
Mobil: 0457 3135444

e-post: lunmatic@aland.net
www.lunmatic.com

Allt inom
skyltar och
reklam.

CAINBY
www.cainby.com

Fastighetsbyrå **K**arlsson
RFM

www.sokarlsson.net

N. Esplanadgatan 5
22100 Mariehamn
Tfn: +358 (0)18 15675
sok@aland.net

- Auktoriserad fastighetsvärdering
- Fastighetsförmedling
- Bouppteckningar och arvskiften, fastighetsbeskattning
- Intressebevakning vid inlösen, vägar, fornminnen, ledningar m.m.
- Lantmäteri- och jorrdomstolsärenden

Kontakta Sven-Olof Karlsson för genomgång av ditt ärende!

PRESENTATION AV MEDVERKANDE

Britta Byström	21, 27, 32
Eric Ericsons kammarkör	33
Sebastian Fagerlund	14, 27, 31, 34
Ella Grüssner Cromwell-Morgan	18, 31, 35
Markus Hohti	36
Naoko Ichohashi	37
Ieva Jakubaviciute	38
Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch	39
Kamuskvartetten	40
Tiila Kangas	41
Mia Kasper	41
Laura Kokko	42
Solmund Nystabakk	42
Christoffer Sundqvist	43
Jan Söderblom	44
Otto Tolonen	45
Jussi Tuhkanen	45
Ulvens Döttrar	46
Julkka Untamala	48

Texter i programhäftet: Mats Lillhannus

PRESENTATION AV KOMPOSITÖRER

Giuseppe Acerbi	19
Johann Sebastian Bach	12, 29
Ludwig van Beethoven	21
Erik Bergman	26
Johannes Brahms	17
Britta Byström	21, 27, 32
Sven-Erik Bäck.....	28
Bernhard Henrik Crusell.....	19, 30
John Dowland	12
Sebastian Fagerlund.....	14, 27, 31, 34
Ella Grüssner Cromwell-Morgan	18, 31, 35
Stefan Hauer.....	12
Moritz av Hessen	12
Leoš Janáček	20
Giovanni Girolamo Kapsberger	9
Bernhard Krol	10
Franz Liszt.....	22
Giovanni Antonio Pandolfi Mealli	13
Darius Milhaud.....	15, 25
Wolfgang Amadeus Mozart	14, 16
Pehr Henrik Nordgren	26
Alessandro Piccinni	10
Laurencini da Roma	12
Sven-David Sandström.....	28
Johann Schop	12
Valentin Silvestrov.....	23
Peteris Vasks	15, 25

Skall ni ha fest? ...eller annat evenemang?

Vi hyr ut partytält i olika storlekar, bord och stolar för just ert behov.

Kontakta oss

TÄLTFIXARNA

0457 548 3187

www.katrina.ax

Kulturföreningen Katrina och den årligen återkommande Katrina kamarmusik har fått sitt namn efter Sally Salminens roman om Katrina.